

ارزشیابی صلاحیت حرفه‌ای مدرسان زبان انگلیسی سطح بزرگسال در بخش خصوصی آموزش زبان ایران

Mahmood Rضا عطایی*

استاد آموزش زبان انگلیسی، دانشگاه خوارزمی،
 تهران، ایران

عصمت بابایی**

دانشیار آموزش زبان انگلیسی، دانشگاه خوارزمی،
 تهران، ایران

مليحه موسوی***

دانشجوی دکتری آموزش زبان انگلیسی، دانشگاه خوارزمی،
 تهران، ایران

(تاریخ دریافت: ۹۵/۱۰/۰۹، تاریخ تصویب: ۹۶/۰۳/۲۱، تاریخ چاپ: نیزه ۱۳۹۶)

چکیده

هدف اصلی ارزشیابی استاندارد- محور تضمین کیفت و مسئولیت‌پذیری معلمان در محیط‌های آموزشی است. بدین منظور، ۳۸۵ معلم شاغل به خدمت در اقصی نقاط ایران به پرسشنامه خودارزیابی معلمان زبان (عطایی، بابایی، موسوی، ۲۰۱۶) پاسخ دادند. افرون بر این، با ۲۵ نفر از آن‌ها در مناطق مختلف مصاحبه شد و با ۲۲ نفر از این معلمان به هنگام تدریس در تهران و حومه تهران دیدار داشتیم. نتایج پژوهش حاضر نشان دهنده نقاط ضعف و قوت معلمان زبان انگلیسی سطح بزرگسال شاغل در بخش خصوصی در پنج مولفه توصیف زبان و درک فرایند فراگیری و رشد زبان، مهارت بین‌فرهنگی، مهارت ارزیابی، مهارت برنامه‌ریزی، بهکارگیری، و مدیریت کلاس، و مهارت حرفه‌ای است. نتایج پژوهش حاضر دارای کاربردهای مهمی برای سیاست‌گذاران، برنامه‌ریزان، استادان، و مریبان معلمان در رشته آموزش زبان انگلیسی است.

واژه‌های کلیدی: ارزشیابی معلم، شاخصه عملکرد، بخش خصوصی، استانداردهای کیفی، توان حرفه‌ای.

* mahmood.atai@gmail.com

** ebabaii@gmail.com

*** malihe.mousavi@gmail.com

مقدمه

ارزشیابی همیشه داری اهمیت چشمگیر و قابل ملاحظه‌ای در سیاستگذاری و آموزش زبان انگلیسی است و به ابعاد و وجوه گوناگون آموزش زبان انگلیسی به عنوان زبان دوم، شامل رشد حرفه‌ای معلمان، روش آموزش و طراحی برنامه درسی مرتبط است (دیویسون و کامیتز، ۲۰۰۷). لو و دپن (۲۰۰۴) با تأکید بر اهمیت ویژه ارزشیابی معتقدند که هدف ارزشیابی داوری شایستگی‌ها، ارزش‌ها و کاستی‌های برنامه‌های گوناگون آموزشی است. آن‌ها براین باورند که ارزشیابی، ابزار مهمی در پیشرفت و بهبود کیفیت آموزشی است.

گرچه، ارزشیابی معلمان به عنوان یکی از ابعاد ارزشیابی آموزشی زمینه‌ای است که دارای اهمیت فزاینده‌ای در سامانه آموزشی در سراسر جهان است، پیترسون (۲۰۰۰) می‌گوید شمار کمی از پژوهشگران آموزشی به موضوع ارزشیابی معلمان که بیش از دیگر دست اندکاران آموزشی نقش اصلی را در کلاس و برنامه درسی دارند، پرداخته‌اند.

مرور ادبیات موضوعی ارزشیابی معلمان در آموزش زبان انگلیسی، به عنوان زبان دوم، نشانده‌نده این است که در پژوهش‌های ارزشیابی، پژوهشگران بیشتر به موضوعاتی نظری ارزشیابی توانایی زبان معلمان (حمدان، غفار، لی، ۲۰۱۰)، طراحی نظام‌های ارزشیابی (کافمن، ۲۰۰۷)، توصیف شیوه ارزشیابی معلمان زبان انگلیسی (استینوف، ۲۰۰۷) پرداخته‌اند. افزون بر این، در زمینه پژوهش‌های ارزشیابی معلمان در محیط‌های یادگیری زبان خارجی، پژوهندگان بطور عمده به ارزشیابی همکاری و آموزش معلمان گویشور زبان انگلیسی در محیط‌های یادگیری زبان خارجی (کیلی و ریدیکنر، ۲۰۰۵)، ارزشیابی مهارت زبانی معلمان زبان خارجی (کونیم و فالوی، ۲۰۰۵)، ارزشیابی صلاحیت حرفه‌ای معلمان زبان خارجی (ویر و رابرт، ۱۹۹۴)، طراحی روش‌های نوین ارزشیابی (مورفی و یائود، ۲۰۰۷)، ارزشیابی کارامدی معلمان زبان خارجی (اکن، ۲۰۰۷)، و ارزیابی شیوه ارزشیابی معلمان زبان خارجی (بردن و تروودی، ۲۰۰۷؛ دیویسون، ۲۰۰۷) پرداخته‌اند.

بررسی پژوهش‌های ارزشیابی معلمان در ادبیات تدریس زبان انگلیسی ایران نشان‌دهنده این است که پژوهندگان ایرانی بیشتر درباره شیوه ارزشیابی معلمان زبان انگلیسی در بخش خصوصی (اکبری و یزدانمهر، ۲۰۱۱؛ استوارنماغی، ۲۰۱۳) به پژوهش پرداخته‌اند. نویدی نیا (۲۰۱۳) مدل و استانداردهای ارزشیابی معلمان زبان خارجی را در بخش دولتی طراحی کرده است. از سوی دیگر، عطا‌ایی، بابایی، و موسوی (۲۰۱۶) استانداردهای صلاحیت

حرفه‌ای^۱ معلمان زبان انگلیسی را با استفاده از استانداردهای (TESOL، ۲۰۰۳) بومی‌سازی^۲ کرده‌اند. عطایی و همکاران بیان کرده‌اند که ۳۸ شاخص کارکرد^۳ از ۶۳ شاخص کارکرد پیشنهادی (TESOL) در پنج زمینه^۴ صلاحیت حرفه‌ای معلمان زبان خارجی، مناسب ارزشیابی معلمان زبان انگلیسی شاغل به خدمت^۵ بخش خصوصی آموزش زبان ایران است.

استینوف (۲۰۰۷) بر اهمیت شرایط محیطی در مطالعات ارزشیابی تاکید و استدلال می‌کند که ارزشیابی جدا از محیط اجتماعی و سیاسی نیست زیرا طراحی و تناسب نظام ارزشیابی در جهت اهداف تعیین شده تحت تاثیر عوامل ذکر شده قرار دارد. بررسی تاریخی آموزش و یادگیری زبان خارجی در ایران نشان می‌دهد که پیش از انقلاب اسلامی در سال ۱۳۵۷، موسسه‌های خصوصی در تعداد زیادی از شهرهای بزرگ ایران تاسیس شدند و مسئولیت توسعه و گسترش زبان انگلیسی در ایران را عهده دار شدند (داوری و آقائل زاده، ۲۰۱۵).

در آن زمان، بیشتر معلمان زبان انگلیسی در آموزشگاه‌های زبان خود گویشور زبان انگلیسی بودند که در ایران زندگی می‌کردند (نزارت الحسینی و کتابی، ۲۰۱۳). هرچند، همانطور که علی اکبری (۲۰۰۲) خاطر نشان می‌کند، آموزش و یادگیری زبان انگلیسی پس از انقلاب اسلامی نادیده گرفته شد. با این حال، سه دهه پس از انقلاب اسلامی، جهانی شدن، مدرن سازی، و تقاضای دسترسی به فناوری بر شیوه کاهشگرایی، مقاومت و مخالفت نسبت به زبان انگلیسی چیره شد و منجر به رشد روند آموزش و یادگیری زبان انگلیسی و گسترش آموزشگاه‌های خصوصی زبان انگلیسی شد (ریاضی، ۲۰۰۵).

افزون براین، کاستی‌های موجود در بخش دولتی، نظیر عدم توانایی کافی و یا قابل قبول زبانی معلمان (گلابستون، ۲۰۰۳؛ حداد و یمینی، ۲۰۱۱)، روش تدریس معلمان زبان (کاظمی و سلیمانی، ۲۰۱۳)، ضعف یادگیرندگان زبان در مکالمه (دهمرد، ۲۰۰۹) و رقابت در صحنه‌های بین‌المللی (یارمحمدی، ۲۰۰۰) دلایل قابل قبول و قانع کننده‌ای جهت ثبت نام شمار بسیاری از یادگیرندگان در بخش خصوصی است. حیاتی و مشهدی (۲۰۱۰) از بخش خصوصی به عنوان بدنۀ دوم آموزش زبان در ایران یاد کرده و می‌نویستند که بخش خصوصی حامی بخش دولتی در برآورده کردن نیازهای کشور است و نقصان بخش دولتی را جبران می‌کند.

-
1. Professional competence
  2. Localization
  3. Performance indicator
  4. In-service EFL teachers

نظر به نقش به سزای آموزشگاه‌ها و معلمان زبان‌آموزشگاهی در یادگیری و آموزش زبان انگلیسی در ایران، پژوهشگران حاضر پس از طراحی و بومی‌سازی استانداردهای صلاحیت حرفه‌ای معلمان زبان انگلیسی در آموزشگاه‌ها (نویسنده و همکاران، ۲۰۱۶)، این گروه از معلمان را ارزشیابی کردند. ویر و رابت (۱۹۹۴) استدلال می‌کنند که یکی از دلایل اصلی ارزشیابی آموزشی بهره‌گیری شمار بیشتری از مخاطبان از نظام آموزشی است. بنابراین، انتشار اطلاعات درباره صلاحیت حرفه‌ای معلمان زبان انگلیسی در بخش خصوصی برای مدیران موسسات، مدیران آموزشی موسسات، و مریبان معلمان ارزشمند و رهنمود معتبری جهت رشد حرفه‌ای معلمان زبان آموزشگاهی است.

افزون براین، تاین (۲۰۰۴) باور دارد که ماهیت ارزشیابی معلمان پیچیده و غیر قابل پیش‌بینی است، هرچند که؛ تضمین کیفیت^۱ و مسئولیت‌پذیری^۲ در محیط کار واقعی خواست آنانی است که خواهان توان حرفه‌ای و کارشناسانه معلمان هستند. تاین همچنین استدلال می‌کند که معلمان زبان دوم در محیطی مشغول به کارند که یادگیرندگان، کارفرمایان، و اداره‌های استاندارد و تضمین کیفیت نیاز به ضمانت صلاحیت حرفه‌ای این معلمان دارند. از این رو تمامی دلایل بازگفته، پژوهشگران حاضر را بر آن داشت که صلاحیت حرفه‌ایی معلمان سطح بزرگ‌سال شاغل در آموزشگاه‌های زبان ایران را ارزشیابی کنند، تا باستگی‌های رشد معلمان زبان را در بخش خصوصی شناسایی کنند.

پرسش‌های پژوهش

۱. تا چه اندازه کارکرد معلمان زبان انگلیسی سطح بزرگ‌سال شاغل در آموزشگاه‌های خصوصی، نشان‌دهنده استانداردهای کیفی صلاحیت حرفه‌ای این معلمان است؟
۲. تا چه اندازه کارکرد معلمان زبان انگلیسی سطح بزرگ‌سال شاغل در آموزشگاه‌های خصوصی، گویای استانداردهای کیفی مهارت توصیف زبان و درک فرایند فراگیری و رشد زبان این معلمان است؟
۳. تا چه اندازه کارکرد معلمان زبان انگلیسی سطح بزرگ‌سال شاغل در آموزشگاه‌های خصوصی، استانداردهای کیفی مهارت بین فرهنگی این معلمان را می‌نمایند؟

1. Quality assurance

2. Accountability

۴. تا چه اندازه کارکرد معلمان زبان انگلیسی سطح بزرگسال شاغل در آموزشگاه‌های خصوصی، نشانگر استانداردهای کیفی مهارت ارزیابی این معلمان است؟
۵. تا چه اندازه کارکرد معلمان زبان انگلیسی سطح بزرگسال شاغل در آموزشگاه‌های خصوصی، استانداردهای کیفی مهارت برنامه ریزی، به کارگیری، و مدیریت کلاس این معلمان را نشان می‌دهد؟
۶. تا چه اندازه کارکرد معلمان زبان انگلیسی سطح بزرگسال شاغل در آموزشگاه‌های خصوصی، نشان‌دهنده استانداردهای کیفی مهارت حرفه‌ای این معلمان است؟

جامعه آماری

چهار نوع آموزشگاه زبان خصوصی در ایران وجود دارد که شامل آموزشگاه‌های زبان دارنده پروانه وزارت اموزش و پرورش، آموزشگاه‌های زبان دارنده پروانه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، آموزشگاه‌های زبان دارنده پروانه فنی و حرفه‌ای، و آموزشگاه‌های وابسته به دانشگاه‌های بزرگ و دولتی در ایران است. متاسفانه، اطلاعات این سازمان‌ها محدود به تعداد و ویژگی‌های این آموزشگاه‌هاست و آن‌ها اطلاعات دقیقی درباره تعداد معلمان شاغل به خدمت در آموزشگاه‌های خصوصی ندارند. از ۱۰۱ آموزشگاه دارنده پروانه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ۶۰ آموزشگاه در تهران قرار دارد و بقیه آن‌ها در سراسر ایران پراکنده‌اند، هرچند که، تمامی این آموزشگاه‌ها دارای مجوز فعالیت در سه زمینه علمی نظری زبان، کامپیوتر، و حسابداری‌ند. فقط ۱۰ آموزشگاه از ۶۰ آموزشگاه تهران و ۱۶ آموزشگاه از ۴۱ آموزشگاه دیگر استان‌ها دارای کلاس‌های زبانند.

وزارت آموزش و پرورش تعداد بسیاری مجوز صادرکرده است که فقط ۲۲۶۱ واحد از آموزشگاه‌های دارای پروانه این وزارت در تهران واقع شده‌اند. برخی از این آموزشگاه‌ها در دیگر شهرهای ایران دارای شعبه‌اند و برخی دیگر فقط دارای یک شعبه‌اند. مرکز جهاد دانشگاهی نیز دارای ۴۲ شعبه مرکز زبان در سراسر کشور است. با توجه به پراکندگی آموزشگاه‌ها، انواع آن‌ها، عدم دسترسی به اطلاعات راجع به تعداد معلمان شاغل به خدمت، و دوری مسافت؛ استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی برای پژوهشگران امکان‌پذیر نبود. در نتیجه، انتخاب موسسه‌ها و معلمان شاغل به خدمت بر مبنای شیوه نمونه‌گیری غیر احتمالی^۱ و

1. Purposive sampling

از راه نمونه‌گیری سهمیه‌ای^۱ انجام شد. متغیرهای زیر برای انتخاب معلمان و موسسات در نظر گرفته شد.

- نوع مجوز آموزشگاهها
- وسعت و شهرت موسسه: موسسه‌های بزرگ با شعب مختلف و موسسه‌های تک شعبه‌ای
- مکان و منطقه موسسه زبان: موسسه‌ها بر مبنای دسترسی به لحاظ مسافت و اجازه ورود به پژوهشگران انتخاب شده‌اند.

به طورکلی، شرکت کنندگان در پژوهش ۳۸۵ معلم زبان انگلیسی شاغل در آموزشگاه‌های خصوصی بودند که شیوه انتخاب آن‌ها توضیح داده شد و اطلاعات جمعیت‌شناسی و پراکندگی جغرافیایی آنان در جدول‌های ۱ و ۲ نشان داده شده است. همچنین از ۲۵ معلم زبان انگلیسی در نقاط مختلف ایران مصاحبه شد و ۳۲ معلم شاغل در آموزشگاه‌های تهران و اطراف تهران مشاهده شدند. از ۲۵ معلم مصاحبه شده، ۱۰ نفر آن‌ها دارای مدرک کارشناسی، ۱۳ نفر دارای مدرک کارشناسی ارشد، و ۲ نفر دانشجوی دکتری بودند. رشته تحصیلی ۵ نفر از مصاحبه شوندگان مترجمی زبان، ۱۱ نفر آموزش زبان انگلیسی، ۲ نفر زبان‌شناسی، ۲ نفر ادبیات زبان انگلیسی، و ۵ نفر غیر زبان انگلیسی بود. از ۳۲ معلمی که در تهران و اطراف تهران در حین تدریس مشاهده شدند، ۱۴ نفر دارای مدرک کارشناسی، ۱۴ نفر دارای مدرک کارشناسی ارشد، و ۲ نفر دانشجوی دکتری بودند. رشته تحصیلی ۶ نفر از آن‌ها مترجمی زبان، ۸ نفر آموزش زبان، ۷ نفر ادبیات زبان انگلیسی، ۳ نفر زبان‌شناسی، و ۸ نفر غیرزبان انگلیسی بود.

جدول ۱. اطلاعات جمعیت‌شناسی شرکت کنندگان در پژوهش

میزان تجربه کاری	سن	جنسیت	رشته تحصیلی						سطح تحصیلات						کارشناسی
			آموزش زبان انگلیسی	آموزش زبان فارسی	آموزش زبان انگلیسی و فارسی	آموزش زبان انگلیسی و فارسی و دیگر زبان	آموزش زبان فارسی و دیگر زبان	آموزش زبان دیگر	آموزش زبان ایتالیا	آموزش زبان ایتالیا و فارسی	آموزش زبان ایتالیا و فارسی و دیگر زبان	آموزش زبان ایتالیا و فارسی و دیگر زبان	آموزش زبان ایتالیا و فارسی و دیگر زبان	آموزش زبان ایتالیا و فارسی و دیگر زبان	
%۱۳۸	%۸۳	%۶۲	%۷۲	%۷۰	%۷۴	%۷۴	%۷۳	%۷۴	%۷۳	%۷۲	%۷۲	%۷۲	%۷۲	%۴۹	

1. Quota sampling

جدول ۲. پراکنده‌گی جغرافیایی شرکت کنندگان در پژوهش

درصد فراوانی تجمعی	درصد داده‌های معتبر	بسامد	مکان
۶۷/۳	۶۷/۳	۲۶۲	تهران: شمال، جنوب، شرق، غرب و حومه
۷۵/۱	۷/۸	۳۰	شمال ایران: رشت
۷۹/۲	۴/۱	۱۶	جنوب ایران: خوزستان، بهبهان، بوشهر، گناوه
۹۱/۹	۱۲/۷	۴۹	غرب ایران: ایلام، ستنچ، و کرمانشاه
۱۰۰	۸/۱	۳۱	شرق ایران: قائن
۱۰۰	۱۰۰	۳۸۵	تعداد کل

ابزار پژوهش

اولین ابزار پژوهش حاضر، پرسشنامه سنجش صلاحیت حرفه‌ای معلمان زبان انگلیسی شاغل در آموزشگاه‌ها بود که بر مبنای استانداردهای بومی شده صلاحیت حرفه‌ای معلمان زبان انگلیسی سطح بزرگسال آموزشگاه‌ها طراحی شده و روایی و اعتبار آن نیز سنجیده شده است (عطایی و همکاران، ۲۰۱۶). ضریب کرونباخ آلفا برای این پرسشنامه ۰/۹۱۲ است. دو مین ابزار پژوهش سیاهه مشاهده فعالیت‌های معلمان در کلاس درس زبان انگلیسی بود که با وجود همبستگی کاپای ۰/۷۳ از ثبات درون ارزیابی مطلوبی بهره می‌برد. بایسته یادآوری است که هر کلاس به مدت ۹۰ دقیقه مشاهده شد. در پایان بر اساس اهداف پژوهش، مصاحبه نیمه نظاممند^۱ برای ارزشیابی معلمان برگزار شد. محورهای اساسی مصاحبه و سیاهه مشاهده نیز بر مبنای استانداردهای صلاحیت حرفه‌ای معلمان زبان انگلیسی شامل توصیف زبان و درک فراگیری و رشد زبان^۲، مهارت بین‌فرهنگی^۳، مهارت ارزیابی^۴ و مهارت برنامه‌ریزی، بهکارگیری و مدیریت کلاس^۵ بود.

-
1. Semi-structured interview
  2. Describing language and understanding language acquisition and development process
  3. Intercultural skill
  4. Professionalism Skill
  5. Assessment skill
  6. Planning, implementing, and managing instruction

نتایج پژوهش

نتایج توصیفی داده‌های جمع آوری شده از راه پرسشنامه‌ها، در جدول ۱ نشان داده شده است. میانگین و انحراف معیار نمره معلمان زبان انگلیسی در هر مولفه^۱ و نمره صلاحیت حرفه‌ای معلمان در جدول ۳ نشان داده شده است. نمره صلاحیت حرفه‌ای معلمان زبان انگلیسی با جمع ارزش گزینه‌ای که آن‌ها در ارزیابی خود (نمره ۱ تا ۵) و پاسخ به سوالات انتخاب کردند، محاسبه شده است. هرچه نمره معلم در هر یک از مولفه‌ها و یا نمره کل بالاتر باشد، توانایی معلم در آن مولفه و یا به طور کلی صلاحیت حرفه‌ای او بالاتر است. برای مثال، معلم با نمره کل ۲۴۳ از معلمی که نمره ۱۷۱ را کسب کرده به لحاظ صلاحیت حرفه‌ای قوی‌تر است.

جدول ۳. آمار توصیفی نتایج خودارزیابی معلمان زبان انگلیسی

انحراف معیار	میانگین	حداکثر	حداقل	تعداد پرسشها	مولفه
۱۰,۳۹۴۴	۶۶,۶۳۸	۹۰	۳۲	۱۸	توصیف زبان و درک فراگیری و رشد زبان
۸,۵۱۸۱	۴۷,۷۰۵۷	۶۵	۲۱	۱۳	مهارت برنامه‌ریزی، به کارگیری، و مدیریت کلاس
۵,۵۶۲۳	۲۴,۴۴۹۱	۳۵	۷	۷	مهارت ارزیابی
۳,۷۱۶۱	۱۲,۹۱۱۵	۲۰	۴	۴	مهارت بین فرهنگی
۵,۴۰۰	۲۱,۷۹۱۷	۳۵	۷	۷	مهارت حرفه‌ای
۲۷,۶۹۶۶۴	۱۷۱,۵۱۴۴	۲۲۸	۸۵	۴۹	نمره کل معلمان زبان

مولفه ۱: توصیف زبان و درک فراگیری و رشد زبان

نتایج آزمون کای-دو و پاسخ معلمان به پرسشنامه در زمینه توصیف زبان و درک فراگیری و رشد زبان در جدول ۴ گزارش شده است. همانطور که جدول ۴ نشان می‌دهد تفاوت میان بسامد مشاهده شده و مورد انتظار در سطح صفر برای شاخصه‌های کارکرد ۴، ۸، ۳،

1. component

- ۱۷، ۱۶، ۱۵، ۱۳، ۱۲، ۱۱ و ۱۸ در وجه مثبت معنادار است. در واقع، بررسی آمار نشان می‌دهد که معلمان شرکت کننده در پژوهش در شاخصه‌های زیر کارکرد خود را مثبت ارزیابی کردند. معلمان شاغل در موسسات خصوصی معتقدند که آن‌ها .....
۳. بهادگیرندگان زبان انگلیسی راهبردهای موثری را برای سنجش ساختار دستوری خود در زبان گفتاری و نوشتاری می‌آموزن.
۴. بهادگیرندگان زبان انگلیسی راهبردهای موثری برای فراگیری و استفاده از لغات در زبان گفتاری و نوشتاری می‌آموزن.
۱۱. کلاس‌های خود را به صورت پرسش و پاسخ برگزار می‌کنند.
۱۲. برای دانشجویان فرصت‌هایی برای هم‌کنشی و توسعه مهارت زبانی فراهم می‌کنند.
۱۳. به تفاوت‌های فردی مانند سن، سطح سواد، شخصیت، سطح اقتصادی اجتماعی یادگیرندگان در فعالیت‌های کلاسی توجه می‌کنند.
۱۴. یادگیرندگان را با راهبردهای یادگیری مانند تکرار، یادداشت‌برداری، و پرسش آشنا می‌کنند.
۱۶. بازخوردهای خاص و معین^۱ و فردی^۲ مناسب با نیاز زبان‌آموزان ارائه می‌کنند.
۱۷. از امکانات تصویری، حرکات بدنه، نمایش، و حمایت زبانی نظری تکرار و بازگویی برای کمک به درک یادگیرندگان استفاده می‌کنند.
۱۸. پیاپی از کارهای گروهی و دونفره زبان‌آموزان برای مشارکت در مکالمات با دیگران استفاده می‌کنند.
از سوی دیگر، جدول ۴ نشان می‌دهد تفاوت معناداری در وجه پاسخ‌های مثبت و یا منفی در خود ارزیابی معلمان زبان انگلیسی در شاخصه‌های کارکرد ۱۰، ۹، ۷، ۶، ۵، ۲ و ۱ وجود ندارد. همانطور که جدول ۴ نشان می‌دهد این امر بدین معنی است که نیمی از معلمان زبان انگلیسی در شاخصه‌های کارکرد یادشده خود را مثبت و نیم دیگر خود را منفی ارزیابی کردن. این شاخصه‌های کارکرد عبارتند از:
۱. من بهادگیرندگان راهبردهای یادگیری نظام واج‌شناسی^۳ زبان انگلیسی را برای افزایش مهارت زبانی یاد می‌دهم.

1. Focused feedback

2. Individual feedback

3. Phonology

۲. من به یادگیرندگان آموزش می‌دهم دانش ساخت واژه^۱ خود را برای افزایش دانش لغات انگلیسی به کار بگیرند.
۵. من با استفاده از مثال به یادگیرندگان کمک می‌کنم تا دریابند که چگونه محیط برکاربرد و نوع کلام نوشتاری و گفتاری تاثیر می‌گذارد.
۶. من به یادگیرندگان آموزش می‌دهم که از نشانه‌گذاری نگارشی (نظیر نقطه گذاری و کاما) به صورت مناسب استفاده کنند.
۷. من به یادگیرندگان آموزش می‌دهم تا نگارش خود را ارزیابی کنند.
۹. من برای یادگیرندگان، متون مختلف را می‌خوانم تا در یادگیری زبان، آن‌ها را پشتیبانی کنم.
۱۰. من به یادگیرندگان فیلم نشان می‌دهم تا در یادگیری زبان، آن‌ها را پشتیبانی کنم. نتایج مصاحبه و مشاهده نشان می‌دهد که بیشتر معلمان زبان انگلیسی از دانش ساخت واژه، واج‌شناسی، و کاربردشناسی^۲ خود در کلاس درس استفاده نمی‌کنند. ۱۲ معلم از ۳۲ معلم مشاهده شده با استفاده از حرکات دستان، مثال و روش پلکانی واج‌شناسی را آموزش می‌دادند. در مصاحبه ۷ معلم از ۲۵ معلم هیچ توضیحی در این ارتباط ارائه نکردند و بقیه نیز به روش‌های یادشده اشاره کردند و اذعان داشتند که از روش‌های ارائه شده در کتاب معلم یار استفاده می‌کنند. به لحاظ کاربری دانش ساخت واژه، ۲۵ معلم از ۳۲ کلاس مشاهده شده ازین دانش خود در تدریس لغات استفاده نمی‌کردند.
- بیشتر معلمان (۲۰) مترادف، متضاد، و باهم آیندی لغات را آموزش می‌دادند. در مصاحبه نیز فقط ۱۵ معلم از ۲۵ معلم، تعریف و مثال‌های صحیحی از دانش ساخت واژه ارائه کردند و دیگران حتی با وجود توضیحات پژوهشگر پاسخهای نادرستی را ارائه می‌نمودند.
- در رابطه با دانش کاربرد شناسی، نتیجه دیدارها نشان می‌دهد که ۲۶ معلم از ۳۲ معلم در کلاس به زبان رسمی گفت و گو می‌کردند، و به کاربرد واژه‌های گوناگون در محیط‌های مختلف هیچ اشاره‌ای نداشتند و تنها ۶ معلم به علت وجود نکته کاربردشناسی در کتاب، به این بحث پرداختند. در مصاحبه نیز بیشتر معلمان با لغت کاربردشناسی آشنایی نداشتند و پس از توضیحات مصاحبه کننده به مثال‌های ساده، ملموس، و کثیرالذکر نظیر اشکال مختلف سلام و احوال پرسی اشاره می‌کردند و اذعان داشتند چنانچه کتاب درسی دارای نکته کاربرد شناسی

1. Morphology
2. Pragmatics

باشد، به آن اشاره می‌کنند و تنها ۳ نفر تعریف و مثال‌های قابل قبول و دقیقی را در رابطه با کاربردشناسی ارائه دادند.

جدول ۴. نتایج آزمون کای دو توصیف زبان و درک فراگیری و رشد زبان در خود ارزشیابی معلمان

ردی	کای	پاسخ‌های مثبت					پاسخ‌های منفی					ردی
		باقمانده	ب	ب	ب	ب	باقمانده	ب	ب	ب	ب	
۰/۲۰	۱/۶۴۰	۱۲/۵	٪۵۳	۱۹۲/۰	۲۰۳	۱۲/۵	٪۴۷	۱۹۲/۰	۱۷۸	۱		
۰/۹۰۹	۰/۰۰۳	۰/۵	۴۹/٪۹	۱۹۲/۰	۱۹۱	-۰/۵	۵۰/٪۱	۱۹۲/۰	۱۹۰	۲		
۰۰۰	۲۲/۷۰	۴۶/۵	۶۲/۴	۱۹۲/۰	۲۳۷	-۴۷/۵	۳۷/۶	۱۹۲/۰	۱۴۴	۳		
۰۰۰	۵۸/۲۷	۷۴/۵	۶۹/۷	۱۹۲/۰	۲۶۵	-۷۴/۵	۳۰/۳	۱۹۲/۰	۱۱۶	۴		
۰/۰۰۱	۵۸/۲۷	۲۳/۵	۵۵/۷	۱۹۲/۰	۲۲۳	-۳۲/۵	۴۴/۳	۱۹۲/۰	۱۵۸	۵		
۰/۰۳۶	۴/۴۱۲	-۲۰/۰	۴۴/۴	۱۹۲/۰	۱۷۰	۲۰/۵	۵۵/۶	۱۹۲/۰	۲۱۱	۶		
۰/۰۷۳	۳/۲۱	-۱۷/۰	۴۰/۰	۱۹۲/۰	۱۷۳	۱۷/۵	۵۴/۶	۱۹۲/۰	۲۰۸	۷		
۰۰۰	۳۸/۴۲۸	۶۰/۵	۶۶	۱۹۲/۰	۲۵۱	-۶۰/۵	۳۴	۱۹۲/۰	۱۳۰	۸		
۰/۵۷۳	۰/۳۱۸	۵/۵	۵۱/۳	۱۹۲/۰	۱۹۶	-۵/۵	۴۸/۷	۱۹۲/۰	۱۸۵	۹		
۰/۷۵۶	۰/۰۹۴	۳	۵۰/۸	۱۹۲/۰	۱۹۵	-۳	۴۹/۲	۱۹۲/۰	۱۸۹	۱۰		
۰۰۰	۳۳/۸۴	۵۷	۶۴/۹	۱۹۲/۰	۲۴۹	-۵۷	۳۵/۱	۱۹۲/۰	۱۳۵	۱۱		
۰۰۰	۷۴/۶	۹۲/۴۲	۷۴/۶	۱۹۲/۰	۲۸۶	-۹۴	۲۵/۴	۱۹۲/۰	۹۸	۱۲		
۰۰۰	۵۲/۵۱۰	۷۱	۶۹/۳	۱۹۲/۰	۲۶۴	-۷۱	۳۰/۷	۱۹۲/۰	۱۲۱	۱۳		
۰/۰۸۳	۳/۰۱۰	-۱۷	۴۶/۲	۱۹۲/۰	۱۷۶	۱۷	۵۳/۸	۱۹۲/۰	۲۰۹	۱۴		
۰۰۰	۱۷/۵۱	۴۱	۶۱/۴	۱۹۲/۰	۲۲۴	-۴۱	۳۸/۶	۱۹۲/۰	۱۵۱	۱۵		
۰۰۰	۲۲۴/۲۶	۴۶/۵	۶۲	۱۹۲/۰	۲۲۹	۴۶/۵	۳۸	۱۹۲/۰	۱۴۶	۱۶		
۰۰۰	۱۷۳/۳۴۴	۱۲۹	۸۴/۴	۱۹۲/۰	۲۲۲	-۱۲۹	۱۰/۶	۱۹۲/۰	۶۳	۱۷		
۰۰۰	۱۱۹/۲۶۰	۱۰۷/۵	۷۸/۳	۱۹۲/۰	۲۹۹	-۱۰۷/۵	۲۱/۷	۱۹۲/۰	۸۵	۱۸		

به طورکلی، نتیجه دیدارها و مصاحبه‌ها نشان می‌دهد که معلم‌های زبان نقشی پویا و فعال در بخش ماهیت اجتماعی و ارتباطی^۱ زبان دارند. معلمان زبان انگلیسی از روش پرسش و

1. Social and communicative nature of language

پاسخ، کار دونفره و گروهی، همکنشی، و پشتیبانی زبانی نظری تکرار و بازگویی استفاده می‌کنند تا به یادگیرندگان اجازه دهنده در مکالمه به زبان انگلیسی شرکت کنند. همچنین، مصاحبه‌ها و دیدارها نشان می‌دهد که همه معلمان زبان انگلیسی از شیوه‌های مختلف و مناسب برای ارائه بازخورد و تصحیح کلام یادگیرندگان استفاده می‌کنند.

مولفه دو: مهارت برنامه‌ریزی، به کارگیری، و مدیریت کلاس

جدول ۵ نشان می‌دهد تفاوت میان بسامد مشاهده شده و مورد انتظار در سطح صفر برای شاخصه‌های کارکرد ۲۳، ۲۴، ۲۵، ۲۶، ۲۸ و ۳۱ در وجه مثبت معنادار است. در واقع، بررسی دقیق‌تر پاسخ‌های معلمان در ارزیابی مهارت‌شنان در برنامه‌ریزی، به کارگیری، و مدیریت کلاس نشان می‌دهد که معلمان شرکت‌کننده در پژوهش نسبت به شاخصه‌های کارکرد زیر خود را مثبت ارزیابی کردند. معلمان شاغل به خدمت در موسسات خصوصی باوردارند که آن‌ها ..... ۱۹. یادگیری و آموزش را برای تحقق اهداف آموزش زبان سازماندهی می‌کنند.

۲۰. کلاس‌ها را برای تامین اهداف یادگیری یادگیرندگان برنامه‌ریزی می‌کنند.

۲۱. فعالیت‌ها و مطالب درسی را طوری تنظیم می‌کنند که در آن‌ها استفاده از مهارت‌های خواندن، گفتار، نوشتار، و شنیدار با هم ادغام شوند.

۲۲. به یادگیرندگان کمک می‌کنند تا مهارت شنیداری خود را با استفاده از راهبردهای شنیداری تقویت کنند.

۲۳. به یادگیرندگان کمک می‌کنند تا مهارت خواندن خود را با استفاده از راهبردهای خواندن و درک مفاهیم تقویت کنند.

۲۴. به یادگیرندگان کمک می‌کنند تا مهارت گفتاری خود را با استفاده از راهبردهای گفتاری تقویت کنند.

۲۵. با کارها و فعالیت‌های زبانی گوناگون برای یاددهی چهار مهارت زبانی آشنايند.

۲۶. با راهبردها و فنون مختلف جهت آموزش دستور، لغت، تلفظ، و مهارت‌های زبانی آشنايند.

جدول ۵ نشان می‌دهد که نتایج آزمون کای-دو در خود ارزیابی معلمان زبان انگلیسی در شاخصه‌های کارکرد ۲۹، ۲۲ و ۳۰ معنادار نیست. همانطور که جدول ۵ نشان می‌دهد در پاسخ به سوال ۲۲، ۵۱٪ از معلمان گفتند که از الگوی یادگیرنده-محور^۱ در برنامه‌ریزی و مدیریت

1. Learner-centered

کلاس استفاده می‌کنند، در حالی که ۴۹٪ آن‌ها معتقدند که از الگوی کلاس‌های یادگیرنده-محور در تدریس خود استفاده نمی‌کنند. همچنین بررسی پاسخ معلمان به سوال ۲۹ نشان می‌دهد که ۴۶/۵٪ از معلمان براین باورند که از فناوری در تدریس خود استفاده نمی‌کنند، در حالیکه ۵۳/۵٪ اظهار داشتند که از فناوری در تدریس خود استفاده می‌کنند. بررسی پاسخ‌ها به سوال ۳۰ نشان می‌دهد که ۴۵/۷٪ از معلمان زبان از اینترنت و امکانات موجود در آن برای آموزش زبان انگلیسی استفاده نمی‌کنند، در حالی که ۵۴/۳٪ از آن‌ها گفتند که از اینترنت برای آموزش زبان استفاده می‌کنند.

جدول ۵. نتایج آزمون کای-دو مهارت برنامه ریزی، به کارگیری، و مدیریت کلاس در خود ارزیابی معلمان

ردیف	کد	ردیف	پاسخ‌های مثبت					پاسخ‌های منفی					ردیف
			باقیمانده	بُر	تُر	رُو	شاهده	باقیمانده	بُر	تُر	رُو	شاهده	
۰/۰۰۱	۱۲/۰۴۲	۳۴	۵۸/۶	۱۹۲/۵	۲۲۶	-۳۴	۴۱/۴	۱۹۲/۵	۱۰۸	۱۹			
۰/۰۰۲	۲۳/۰۱	۴۷	۶۲/۳	۱۹۲/۵	۲۳۹	-۴۷	۳۷/۷	۱۹۲/۵	۱۴۵	۲۰			
۰/۰۰۳	۱۱/۳۴	۳۳	۵۸/۶	۱۹۲/۵	۲۲۵	-۳۳	۴۱/۴	۱۹۲/۵	۱۰۹	۲۱			
۰/۷۵۹	۰/۰۹۴	۳	۴۹	۱۹۲/۵	۱۸۹	۳	۵۱	۱۹۲/۵	۱۹۰	۲۲			
۰/۰۰۴	۳۷/۲۶۰	۵۹	۶۵/۲	۱۹۲/۵	۲۰۱	-۵۹	۳۴/۸	۱۹۲/۵	۱۳۳	۲۳			
۰/۰۰۵	۵۵/۵۱	۶۳	۶۹/۴	۱۹۲/۵	۲۶۵	-۶۳	۳۰/۶	۱۹۲/۵	۱۱۹	۲۴			
۰/۰۰۶	۴۱/۳۴	۶۳	۶۶/۵	۱۹۲/۵	۲۰۵	-۶۳	۳۳/۵	۱۹۲/۵	۱۲۹	۲۵			
۰/۰۰۷	۴۷/۳۳	۵/۶۷	۶۷/۵	۱۹۲/۵	۲۶۰	-۶۷/۵	۳۲/۵	۱۹۲/۵	۱۲۵	۲۶			
۰/۸۷۸	۰/۰۲۳	۱/۵	۵۰/۰	۱۹۲/۵	۱۹۴	-۱/۵	۴۹/۵	۱۹۲/۵	۱۹۱	۲۷			
۰/۰۰۸	۱۵/۴	۳۸/۵	۶۰/۲	۱۹۲/۵	۲۳۱	-۳۸/۵	۳۹/۸	۱۹۲/۵	۱۵۴	۲۸			
۰/۱۶۹	۱/۸۹۴	۱۳/۵	۵۳/۷	۱۹۲/۵	۲۰۶	-۱۳/۵	۴۶/۵	۱۹۲/۵	۱۷۹	۲۹			
۰/۱۳۹	۲/۱۸۴	۱۴/۰	۵۴/۳	۱۹۲/۵	۲۰۷	-۱۴/۰	۴۵/۷	۱۹۲/۵	۱۷۸	۳۰			
۰/۰۰۹	۲۸/۶۳۶	۵۲/۵	۶۳/۶	۱۹۲/۵	۲۴۵	-۵۲/۵	۳۶/۴	۱۹۲/۵	۱۴۰	۳۱			

مشاهدات نشان می‌دهد که معلمان با کیفیت‌های متنوع از خوب تا عالی سعی در تحقق اهداف آموزش زبان و یادگیرندگان و برگزاری کلاس‌های یادگیرنده-محور دارند. در تدریس مهارت‌های دریافتی زبان^۱، کیفیت تدریس معلمان از ضعیف تا متوسط ارزیابی شده است، زیرا معلمان در تدریس مهارت‌ها، راهبردهای خواندن و شنیدار را تدریس نمی‌کردند. با توجه به مهارت‌های تولیدی^۲، معلم‌ها بیشتر با استفاده از شیوه‌های مختلف سعی در پیشرفت مهارت گفتاری یادگیرندگان داشتند. نظر به ارائه تکالیف و فعالیت‌های مختلف برای یادگیری هر چه بیشتر، معلم‌های آموزشگاهی پاییند به کتاب بوده و هیچ‌گونه ابتكاری در این باره از خود نشان نمی‌دادند، بنابراین، در این زمینه ضعیف ارزیابی شدند. به علاوه، نیم بیشتری از معلمان مشاهده شده از فناوری نظری رایانه، موبایل و اینترنت در تدریس خود استفاده نمی‌کردند و بقیه با وجود استفاده، متوسط و ضعیف ارزیابی شدند.

برخلاف نتایج پرسشنامه، نتایج مصاحبه نشان می‌دهد که بیشتر مصاحبه شوندگان در شاخصه‌های عملکرد مهارت برنامه‌ریزی، به کارگیری، و مدیریت کلاس مثبت ارزیابی نشدند. از ۲۵ معلم مصاحبه شونده ۱۷ نفر آنها قادر به توضیح مبانی و اصول برنامه ریزی درسی به صورت دقیق و درست نبودند. در تعیین اهداف یادگیری درس، ۱۱ نفر از مصاحبه شوندگان اذعان داشتند که آن‌ها فقط از محتوى و موضوعات دروس کتاب متابعت می‌کنند، ۹ نفر از انها گفتند که اهداف درسی را با توجه به نیاز یادگیرندگان تعیین می‌کنند و ۵ نفر توضیحات درستی را ارائه نکردند. با توجه به ویژگی‌های کلاس یادگیرنده-محور، ۱۳ نفر از مصاحبه شوندگان پاسخ‌های درستی را ارائه نکردند و فقط ۱۲ نفر از آن‌ها به ویژگی‌هایی نظری نیاز یادگیرندگان، کنترل مباحث کلاس توسط یادگیرندگان، و شخصی کردن دروس^۳ اشاره کردند.

مولفه ۳: مهارت ارزیابی

جدول ۶ نشان می‌دهد که نتایج آزمون کای-دو در شاخصه‌های کارکرد ۳۳، ۳۴، ۳۵ و ۳۸ در وجه منفی معنادار است. بررسی بسامدهای مشاهده شده نشان می‌دهند که درصد زیادی از معلمان شاغل به خدمت زبان انگلیسی در بخش خصوصی توانایی خود را در مهارت ارزیابی ضعیف ارزیابی کردند. این معلمان معتقدند که آن‌ها قادر به ...

1. Receptive skill

2. Productive skill

3. Personalization

۳۳. ارزیابی مهارت‌های زبانی افراد که شامل مهارت خواندن، نوشتار، گفتار، و شنیدار است نیستند.

۳۴. ارزیابی اجزای زبانی شامل دستور، لغت، و تلفظ نیستند.

۳۵. کمک به یادگیرندگان برای کترول تولیدات گفتاری و نوشتاری خود نیستند.

۳۶. استفاده از آزمون‌های ملاک-مرجع^۱ جهت سنجش مهارت زبانی نیستند.

جدول ۶. نتایج آزمون کای-دو مهارت ارزیابی در خود ارزیابی معلمان

معنایی	کای-دو		پاسخهای مثبت					پاسخهای منفی					نئی‌لخته کارکارا
			باقمانده	رد	نمی‌رد	موقتاً	مشاهده شده	باقمانده	رد	نمی‌رد	موقتاً	مشاهده شده	
۰/۴۴۵	۰/۵۸۴	-۷/۵	۴۸/۵	۱۹۲/۵	۱۸۵	۷/۵	۵۱/۵	۱۹۲/۵	۲۰۰	۳۲			
۰۰۰	۲۱/۰۹۴	۴۵	۶۱/۴	۱۹۲/۵	۲۳۷	-۴۵	۳۸/۶	۱۹۲/۵	۱۴۷	۳۳			
۰۰۰	۲۰/۵۷۴	۴۴/۵	۶۱/۵	۱۹۲/۵	۲۳۷	-۴۴/۵	۳۸/۵	۱۹۲/۵	۱۴۸	۳۴			
۰۰۰	۳۰/۸۶	۵۴/۵	۶۴/۴	۱۹۲/۵	۲۴۷	-۵۴/۵	۳۵/۶	۱۹۲/۵	۱۳۸	۳۵			
۰/۶۴۶	۰/۲۱۰	-۱۳/۵	۵۱	۱۹۲/۵	۱۹۷	۱۳۵/۵	۴۹	۱۹۲/۵	۱۸۸	۳۶			
۴۶/۶	۵۳/۴	-۱۳/۵	۴۷/۶	۱۹۲/۵	۱۷۹	۱۳/۵	۵۳/۴	۱۹۲/۵	۲۰۶	۳۷			
۰۰۰	۳۵/۵۵۶	۵۴/۸	۳۴/۸	۱۹۲/۵	۱۳۴	۵۸/۵	۶۵/۲	۱۹۲/۵	۲۵۱	۳۸			

مشاهدات نشان می‌دهد که بطور عمده معلمان زبان انگلیسی در آموزشگاه‌ها به سنجش و ارزیابی یادگیرندگان نمی‌پردازنند. از ۳۲ کلاس مشاهده شده فقط در ۴ کلاس، معلم‌ها روش‌های خود ارزیابی^۲ و ارزیابی همتایان^۳ را نمایش می‌دادند. نتایج مصاحبه نیز نشان می‌دهد که از ۲۵ نفر مصاحبه شونده فقط ۶ نفر انواع آزمون، اهداف آنها، و شیوه طراحی آزمون، روش‌های خودارزیابی و ارزیابی همتایان را به خوبی تشریح کردند و دیگر شرکت‌کنندگان در مصاحبه دارای دانش جزئی و محدود ارزیابی زبان بودند.

1. Criterion-referenced

2. Self-assessment

3. Peer assessment

مولفه ۴: مهارت بین فرهنگی

جدول ۷ نشان می‌دهد تفاوت میان بسامد مشاهده شده و مورد انتظار در سطح صفر برای شاخصه‌های کارکرد ۳۹ و ۴۲ در وجه منفی معنادار است درصد زیادی از معلم‌های شرکت‌کننده در پژوهش معتقدند که آن‌ها...

۳۹. یادگیرندگان را برای کسب سواد بین‌فرهنگی^۱ کمک نمی‌کنند.

۴۲. یادگیرندگان را با مبانی تفکر انتقادی برای آماده‌سازی آن‌ها در تصمیم‌گیری درست در زمینه جذب و یا رد هنجره‌های فرهنگی آشنا نمی‌کنند.

از سوی دیگر، جدول ۷ نشان می‌دهد که تفاوت معناداری در وجه پاسخ‌های مثبت و منفی در خود ارزیابی معلمان زبان انگلیسی در شاخصه‌های کارکرد ۴۰ و ۴۱ وجود ندارد. در پاسخ به سوال ۴۰، ۵۲/۱٪ از معلمان بیان کردند که یادگیرندگان را با تفاوت‌های فرهنگی میان دو زبان آشنا می‌کنند و ۴۷/۹٪ به این سوال پاسخ منفی دادند. به همین منوال، در پاسخ به سوال ۴۱، ۴۷/۹٪ اعلام کردند که شباهت‌ها و تفاوت‌های میان فرهنگی دو زبان را ذکر می‌کنند، در حالی که ۵۵٪ به این سوال پاسخ منفی دادند.

جدول ۷. نتایج آزمون کای-دو مهارت بین فرهنگی در خود ارزیابی معلمان

معنی	کارکرد	پاسخ‌های مثبت					پاسخ‌های منفی					نحوه راکوردنگ
		بایه‌گذار	بایه‌گذار	مشاهده شده	مشاهده شده	بایه‌گذار	بایه‌گذار	مشاهده شده	مشاهده شده	مشاهده شده	مشاهده شده	
۰۰۰	۲۷/۵۵۶	۵۱/۵	۳۶/۶	۱۹۲/۵	۱۴۴	۵۱/۵	۶۳/۴	۱۹۲/۵	۲۴۴	۳۹		
۰/۴۴۵	۰/۵۸۴	-۱۸/۵	۵۲/۱	۱۹۲/۵	۲۰۰	۱۸/۰	۴۷/۹	۱۹۲/۵	۱۸۵	۴۰		
۰/۰۵۹	۳/۵۵۶	-۷۳/۵	۴۵	۱۹۲/۵	۲۱۱	۷۳/۰	۵۵	۱۹۲/۵	۲۱۱	۴۱		
۰۰۰	۵۷/۱۲۷	-۱۲۸/۵	۳۰/۹	۱۹۲/۵	۱۱۹	۱۲۸/۵	۶۹/۱	۱۹۲/۵	۲۶۶	۴۲		

نتیجه دیدارها نشان می‌دهد که بطور عمده مسائل بین‌فرهنگی در کلاس‌های یادگیری زبان خارجی در بخش خصوصی نادیده گرفته می‌شود. به علاوه، از ۲۵ معلم مصاحبه شونده، ۱۴ معلم بیان گفتند که آن‌ها در تدریس به مسائل فرهنگی توجه نمی‌کنند، مگر اینکه کتاب درسی

1. Intercultural literacy

حاوی نکتهٔ فرهنگی باشد، ۳ نفر اظهار داشتند که یادگیرندگان به خصوص یادگیرندگان مونث را نسبت به تفاوت‌های فرهنگی آگاه می‌کنند و آن‌ها را به سمت فرهنگ اسلامی سوق می‌دهند، ۵ نفر اذعان داشتند آن دسته از مسائل فرهنگی را بازگو می‌کنند که منجر به شوک فرهنگی در یادگیرندگانی که قصد ترک کشور را دارند می‌شود، و ۳ نفر گفتند که مسائل فرهنگی را به همراه قدرت تفکر انتقادی به یادگیرندگان انتقال می‌دهند.

مولفه ۵: توان حرفه‌ای

همانطور که جدول ۸ نشان می‌دهد نتایج آزمون کای-دو از نظر آماری در شاخصه‌های کارکرد شماره ۴۳، ۴۷، ۴۹، ۴۵، ۴۴ معنا دار است. نتایج نشان می‌دهند که بیشتر معلمان در شاخصه‌های ۴۳، ۴۷، و ۴۹ کارکرد خود را منفي ارزیابی کردند. در واقع، بیشتر معلمان اذعان داشتند که

۴۳. عضو انجمن‌های علمی زبان انگلیسی نظری تلسی نیستند.
۴۷. یافته‌های آخرین مقالات پژوهشی را در تدریس عملی خود استفاده نمی‌کنند.
۴۹. در کنفرانس‌های علمی در ایران و خارج از کشور شرکت نمی‌کنند.
از سوی دیگر، نتایج آزمون کای-دو نمایانگر این است که بیشتر معلمان کارکرد خود را در شاخصه‌های ۴۴ و ۴۵ مثبت ارزیابی کردند. همانطور که جدول ۸ نشان می‌دهد بیشتر معلمان بیان می‌کنند که آن‌ها ..

۴۴. برای پیشرفت شغلی خود با توجه به نیازهای موجود و علایقشان، برنامه‌ریزی می‌کنند.
۴۵. با دیگر معلمان برای پیشرفت توانایی‌هایشان در تدریس زبان انگلیسی همکاری می‌کنند.

نتایج مصاحبه در ارتباط با اهداف معلمان در رشد توان حرفه‌ای خود، نشان می‌دهد که معلمان در بخش خصوصی بیشتر خواستار دریافت مدارکی مانند آیلتس، دلتا، و سلتا هستند و علاقه‌ای به ادامه تحصیل در دانشگاه ندارند و به نظر آن‌ها دروس دانشگاهی آموزش زبان انگلیسی و همچنین کنفرانس‌ها و سمینارهای زبان انگلیسی در ایران غیر عملی و نظری است. بیشترین آن‌ها بیان کردند که دی وی دی های آموزشی و فیلم‌های کوتاه آموزشی موجود در اینترنت به مراتب از کارگاه‌های غیر عملی بهتر است. به علاوه، نتایج مصاحبه نشان می‌دهد که بیشتر معلمان با روش‌های مختلف تدریس زبان دوم آشنایی دارند، اما، فقط ۳ نفر از ۲۵ نفر مصاحبه شونده با اصول پسامتد آشنایی داشتند.

جدول ۸ نتایج آزمون کای-دو مهارت حرفه‌ای در خود ارزیابی معلمان

معنای ازدیادی	کای-دو	پاسخ‌های مثبت					پاسخ‌های منفی					نمره کارکرد
		باقیمانده	ب	بساطه	مورد انتظار	مشاهده شده	باقیمانده	ب	بساطه	مورد انتظار	مشاهده شده	
۰۰۰	۱۷۱/۵۵۶	۱۲۸/۵	۱۶/۸	۱۹۲/۵	۶۴	۱۲۸/۵	۸۳/۲	۱۹۲/۵	۳۲۱	۴۳		
۰۰۰	۵۶/۱۲۷	۶۷/۵	۶۸/۸	۱۹۲/۵	۲۶۶	-۶۷/۵	۳۱/۲	۱۹۲/۵	۱۱۹	۴۴		
۰۰۰	۴۷/۳۳۸	۶۷/۵	۶۷/۳	۱۹۲/۵	۲۶۰	-۶۷/۵	۳۲/۷	۱۹۲/۵	۱۲۵	۴۵		
.۰۲۸۵	۱/۱۵۴	۱۰/۵	۵۲/۶	۱۹۲/۵	۲۰۳	۱۰/۵	۴۷/۴	۱۹۲/۵	۱۸۲	۴۶		
۰۰۰	۲۰/۵۷۴	-۴۴/۵	۳۸/۲	۱۹۲/۵	۱۴۸	۴۴/۵	۶۱/۸	۱۹۲/۵	۲۳۷	۴۷		
.۰۰۰۷	۷/۲۲۶	۲۶/۵	۵۶/۸	۱۹۲/۵	۲۱۹	-۲۶/۵	۴۳/۲	۱۹۲/۵	۱۶۶	۴۸		
۰۰۰	۱۷۱/۵۵۶	۱۲۸/۵	۱۶/۸	۱۹۲/۵	۶۴	۱۲۸/۵	۸۳/۲	۱۹۲/۵	۳۲۱	۴۹		

بحث

نتایج تحقیق حاضر، کیفیت معلمان شاغل آموزشگاه‌های زبان انگلیسی را در مقایسه با استانداردهای کیفی بومی‌سازی شده معلمان زبان انگلیسی سطح بزرگ‌سال آموزشگاه‌ها (نویسنده و همکاران در حال انتشار) نشان می‌دهد. با مقایسه نتایج به دست آمده از پرسشنامه خودارزیابی معلمان، مشاهدات، و مصاحبه‌ها، محققان در این بخش درباره صلاحیت حرفه‌ای معلمان زبان انگلیسی شاغل در بخش خصوصی به صورت کلی و همچنین در بخش‌های جداگانه، شامل توصیف زبان و درک فراگیری و رشد زبان، مهارت برنامه‌ریزی، به کارگیری، و مدیریت کلاس، مهارت ارزیابی، مهارت بین فرهنگی، و مهارت حرفه‌ای بحث می‌کنند.

بررسی مطالعات ارزشیابی معلمان زبان دوم نشان می‌دهد که همانند پژوهش حاضر، پژوهش‌های ارزشیابی استاندارد-محور در زمینه صلاحیت حرفه‌ای معلمان (آل-شمالي، ۲۰۱۱؛ همدان، غفار، و لی، ۲۰۱۰) در دیگر محیط‌های یادگیری زبان خارجی نظری عربستان، مصر، و مالزی انجام شده است. از سوی دیگر، تعدادی از تحقیقات ارزشیابی نیز به صورت جداگانه به یکی از مهارت‌های معلمان زبان خارجی شامل ارزشیابی توان زبانی (کیلی و ریدیکتنز، ۲۰۰۵؛ کنیم و فلیوی، ۲۰۰۵)، مهارت ارزیابی معلمان (بزیات و کولمن، ۲۰۱۵) و مهارت بین فرهنگی معلمان زبان دوم (سکرو، ۲۰۰۶) پرداخته‌اند.

التمالی (۲۰۱۱) استانداردهای مناسب صلاحیت حرفه‌ای معلمان زبان انگلیسی عربستان سعودی را شناسایی کرد و شاخصه‌های ارزیابی جامعی را برای ارزشیابی معلمان زبان انگلیسی سطح متوسط طراحی کرد. نتایج ارزشیابی التمالی نقاط ضعف و قوت معلمان زبان خارجی عربستان سعودی را در سه زمینه شامل زبان، ارزیابی، و مهارت مدیریت و برنامه‌ریزی نشان می‌دهد. به همین منوال، پژوهش حاضر نیز نقاط ضعف و قوت معلمان زبان انگلیسی در بخش خصوصی را نشان می‌دهد. مطالعه حاضر نشان می‌دهد که معلمان سطح بزرگسال زبان انگلیسی در بخش خصوصی برخی از شاخصه‌های عملکرد را در مولفه‌های مهارت ارزیابی، زبان، و مهارت بین فرهنگی برآورده نمی‌کنند، در حالی که آن‌ها در حیطه مهارت حرفه‌ای و مهارت برنامه‌ریزی، به کارگیری و مدیریت کلاس را می‌توان کارآمد دانست.

همانند نتایج پژوهش حاضر، یافته‌های پژوهشی ارزشیابی حمدان و همکاران (۲۰۱۰) در مالزی نشان می‌دهد که معلمان زبان دوم در زمینه‌های مدیریت کلاس، ویژگی‌های حرفه‌ای، کارآمدی، و مهارت تدریس بسیار کارآمدند. از سوی دیگر، حمدان و همکاران (۲۰۱۰) رابطه میان توانایی تدریس و سطح تحصیلات معلمان و همچنین توانایی تدریس و جنسیت معلمان را مورد مطالعه قرار دادند. هرچندکه در مطالعه حاضر متغیرهایی نظیر سطح تحصیلات و جنسیت و تاثیر آن‌ها بر توانایی تدریس معلمان مورد توجه قرار نگرفته است.

کیلی و ریدیکنر (۲۰۰۵) در ارزشیابی مهارت زبان انگلیسی معلمان زبان دوم استدلال کردنده که توانایی زبانی معلمان زبان دوم باید از راههای دیگری نشان داده شود، برای مثال در آماده‌سازی و برنامه‌ریزی درسی و در محاورات با دیگر معلمان و در اجتماع مدرسه. در پژوهش حاضر توانایی زبانی معلمان زبان خارجی از طریق مشاهده، مصاحبه، و پرسشنامه خود ارزیابی مورد ارزشیابی قرار گرفت. بنابراین، پژوهش حاضر کیفیت استفاده از زبان انگلیسی معلمان سطح بزرگسال آموزشگاه‌های زبان انگلیسی را به صورت کامل به تصویر کشیده است. لازم به ذکر است که در پژوهش حاضر توانایی زبانی به توانایی معلمان زبان انگلیسی در ایجاد رابطه میان اطلاعات زبان‌شناسختی و تدریس زبان و محتوى اطلاق می‌شود. نتایج پژوهش حاضر نشان می‌دهد که نیمی از معلمان بخش خصوصی، دارای توانایی به کارگیری دانش زبان‌شناسختی در تدریس چهار مهارت اصلی زبان و اجزا زبان نمی‌باشند، درحالی که عده زیادی از آنان در درک فراگیری و رشد زبان توانا و شایسته ارزیابی شدند. در حقیقت، یافته‌های پژوهش‌های حاضر نشان می‌دهد که معلمان زبان خارجی سطح بزرگسال در ارائه بازخورد مناسب به یادگیرندگان، ایجاد فرصت مناسب برای تعامل معنادار، و قرار

دادن یادگیرندگان در معرض زبان داری مهارت هستند، درحالی‌که آن‌ها در به کارگیری راهبردهای مختلف در تدریس واج‌شناسی، دانش ساخت واژه، دستور و نگارش زبان، لغت و کاربردشناسی ضعیف ارزشیابی شده‌اند. جانسون و پولتر (۲۰۱۵) بیان می‌کنند که "ویژگی منحصر به فرد تدریس زبان انگلیسی این است که زبان هدف هم موضوع درسی و هم ابزار اولیه آموزش است." بنابراین یافته‌های پژوهش حاضر موجب افزایش آگاهی معلمان زبان بخش خصوصی نسبت به مهارت‌شان در توصیف زبان و تلاش آن‌ها در جهت بهبود و اصلاح توانایی‌هایشان در این مهارت می‌شود. به عبارت دیگر، نتایج پژوهش حاضر به معلمان زبان انگلیسی بخش خصوصی پیشنهاد می‌کند که راهبردهای موثر جهت تدریس واج‌شناسی، دانش ساخت واژه، دستورو نگارش، لغت، و کاربردشناسی را باموزند.

درباره مهارت ارزیابی معلمان زبان انگلیسی در بخش خصوصی، یافته‌های پژوهش حاضر نشان می‌دهد که بیش از نیمی از معلمان زبان بخش خصوصی در مقایسه با شاخصه‌های عملکرد مهارت ارزیابی از توانایی‌های لازم برخوردار نیستند. با تأکید در نقش مهم معلمان در ارزیابی، ریدیکنز (۲۰۰۴) از معلمان به عنوان عامل ارزیابی یاد می‌کند که پیوسته عملکرد دانش‌آموزان را مشاهده، ارزشیابی، و تفسیر می‌کنند تا بازده یادگیری را در آن‌ها افزایش دهند. از این رو، یافته‌های تحقیق حاضر نشان می‌دهد که معلمان زبان بخش خصوصی نیاز به تعلیم جهت یادگیری و کسب مهارت‌های ارزیابی دارند. هم‌سو با یافته‌های پژوهش حاضر، بزیات و کولمن (۲۰۱۵) در ارزشیابی دانش ارزیابی معلمان قبل از اشتغال^۱ دریافتند که این معلمان دارای سواد ارزیابی نیستند، اگرچه دروسی نظر ارزیابی در کلاس درس را در دوران تحصیلی خود خوانده‌اند. نتایج پژوهش حاضر نشان می‌دهد که معلمان زبان انگلیسی بخش خصوصی ایران دانش مستدل و جامعی درباره انواع مختلف تست و اهداف آن‌ها، روش‌های خودارزیابی و ارزیابی همتیان و آزمون‌های ملاک-مرجع ندارند.

واکاوی و بررسی دقیق مهارت بین فرهنگی معلمان زبان خارجی در بخش خصوصی نشان می‌دهد که بیش از نیمی از معلمان زبان در بخش خصوصی، در مقایسه با شاخصه‌های کارکرد مهارت بین فرهنگی از توانایی‌های لازم برخوردار نیستند. سکرو (۲۰۰۶) معتقد است که تدریس زبان خارجی دیگر فقط یک کار زبانی به شمار نمی‌رود و مدرسان زبان خارجی باید در جهت دستیابی به دانش بین فرهنگی سوق داده شوند. به علاوه، برخلاف نتایج پژوهش حاضر،

---

1. Pre-service teachers

کسترو، سکرو، و گارسیا (۲۰۰۴) در ارزشیابی مهارت بین‌فرهنگی معلمان زبان خارجی در دیگر کشورها نظیر اسپانیا نشان می‌دهند که معلمان زبان خارجی فرآگیران زبان را در رشد مهارت بین‌فرهنگی پشتیبانی می‌کنند. در نتیجه، یافته‌های پژوهش حاضر نشان می‌دهد که معلمان زبان خارجی ایرانی نیز باید نکات فرهنگی لازم را یاد بگیرند تا به فرآگیران برای محاوره مفید و موثر با افراد خارجی کمک کنند.

افزون براین، ارزشیابی توان حرفه‌ای معلمان زبان انگلیسی نشان می‌دهد که بیش از نیمی از معلمان زبان انگلیسی در بخش خصوصی، در مقایسه با شاخصه‌های کارکرد رشد حرفه‌ای و همکاری مثبت ارزیابی شدن، اگرچه؛ آن‌ها نیاز به ترغیب به یادگیری اصول و روش تدریس، مطالعه مقالات آموزشی، و شرکت در کنفرانس‌ها و انجمنهای علمی دارند. بررسی دقیق مصاحبه‌ها نشان می‌دهد که معلمان زبان خارجی در آموزشگاه‌های خصوصی زبان، کنفرانس‌ها و برنامه‌های آموزش زبان در ایران را غیرعملی به شمار می‌آورند. بنابراین، مریبیان معلمان و استادان باید برنامه‌های آموزش زبان را مفیدتر و کاراتر برگزار کنند.

در نتیجه، پژوهش حاضر نقاط ضعف و قوت معلمان زبان ایرانی در بخش خصوصی را در مقایسه با استانداردهای بومی شده صلاحیت حرفه‌ای معلمان زبان خارجی شناسایی کرده است. نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که معلمان زبان خارجی در بخش خصوصی باید توانایی و مهارت خود را در توصیف زبان، مهارت ارزیابی و مهارت بین‌فرهنگی توسعه دهند. در حقیقت، پژوهش حاضر نشان دهنده این نکته است که استادان و مریبیان معلمان باید دروس عملی را در زمینه‌های مختلف برای معلمان زبان خارجی شاغل به خدمت آموزشگاه‌های خصوصی طراحی کنند.

منابع

- Akbari, R., & Yazdanmehr, E. (2011). EFL teachers' recruitment and dynamic assessment in private language institutes of Iran. *Journal of English Language Teaching and Learning*, 8, 29-51.
- Aliakbari, M. (2002). *Culture in language teaching* (doctoral dissertation). University of Isfahan, Isfahan, Iran.
- Althuhami, A.D.A.R. (2011). *Evaluating EFL intermediate teachers' performance in the light of quality standards in Saudi Arabia*. (Master's thesis, Taif University, Kingdom of Saudi Arabia). Retrieved from <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED525726.pdf>

- Atai, M.R., Babaii, E., & Mousavi, M. (2016). *Exploring standards and developing a measure for evaluating Iranian EFL teachers' professional competence in the private sector*. Manuscript submitted for publication.
- Beziat, T.L.R., & Coleman, B.K. (2015). Classroom assessment literacy: Evaluating pre-service teachers. *The Researcher*, 27(1), 25-30.
- Burden, P., & Troudi, S. (2007). An evaluation of student ratings of teaching in Japanese university context. In C. Coombe, M. Al-Hamly, P. Davidson, & S. Troudi (Eds.), *Evaluating teacher effectiveness in EFL/ESL contexts* (pp. 152-167). Ann Arbor, Michigan: University of Michigan Press.
- Castro, P., Sercu, L., & Garcia, M. C. M. (2004). Integrating language-and-culture teaching: an investigation of Spanish teachers' perceptions of the objectives of foreign language education. *Intercultural Education*, 15(1), 91-104.
- Coniam, D., & Falvey, P. (2005). High-stakes testing and assessment: English language teacher benchmarking. In J. Cummins, & Ch. Davison (Eds.), *International handbook of English language teaching* (pp. 457-4470). New York, NY: Springer.
- Dahmardeh, M. (2009). *English language teaching in Iran and communicative language teaching* (Unpublished doctoral dissertation). The university of Warwick, Warwick, United Kingdom.
- Davari, H., & Aghagolzadeh, F. (2015). To teach or not to teach? Still an open question for the Iranian education system. In C. Kennedy (Ed.), *English language teaching in the Islamic Republic of Iran: Innovations, trends and challenges* (pp. 11-19). London: British Council.
- Davidson, P. (2007). Faculty attitudes toward three methods of evaluating teacher effectiveness. In C. Coombe, M. Al-Hamly, P. Davidson, & S. Troudi (Eds.), *Evaluating teacher effectiveness in EFL/ESL contexts* (pp. 183-199). Ann Arbor, Michigan: University of Michigan Press.
- Davison, Ch., & Cummins, J. (2007). Assessment and evaluation in ELT: Shifting paradigms and practices. In J. Cummins & C. Davison (Eds.), *International handbook of English language teaching* (pp. 415-421). New York, NY: Springer.
- Eken, D.K. (2007). An exploration of teaching effectiveness: An attempt to define the less easy definable. In C. Coombe, M. Al-Hamly, P. Davidson, & S. Troudi (Eds.), *Evaluating teacher effectiveness EFL/ ESL contexts* (pp. 167-183), Ann Arbor, Michigan: University of Michigan Press.
- Golebostan, H. (2003). Evaluating English proficiency of English majors in teacher training universities and higher education centers in Tehran. *Foreign Language Teaching Journal*, 17 (67), 4-8.
- Haddad Narafshan, M., & M. Yamini. (2011). Policy and English language teaching in Iran. *The Iranian EFL Journal*, 7 (5), 179-89.

- Hamdan, A. R., Ghafar, M. N., & Hwe Li, L. T. (2010). Teacher competency testing among Malaysian school teachers. *European Journal of Social Sciences*, 12 (4), 610-611.
- Hayati, A.M., & Mashhadi, A. (2010). Language planning and language-in-education policy in Iran. *Language Problems and Language Planning*, 34 (1), 24-42.
- Johnson, J., & Poulter, M. (2015). Teachers' language competence: Issues of appropriation and appropriacy. In R. Wilson & M. Poulter (Eds.). (179-198). *Assessing language teachers' professional skills and knowledge*. UK: Cambridge University Press.
- Kazemi, A., & Soleimani,N. (2013). On Iranian EFL teachers' dominant teaching styles in private language centers: Teacher- centered or student- centered? *International Journal of Language Learning and Applied Linguistics World*, 4(1), 193-202.
- Kaufman, D. (2007). A multidisciplinary approach to assessment in teacher education. In C. Coombe, M. Al-Hamly, P. Davidson, & S. Troudi (Eds.), *Evaluating teacher effectiveness in EFL/ESL contexts* (pp. 25-39). Ann Arbor, Michigan: University of Michigan Press.
- Kiely, R., & Rea-Dickins, P. (2005). *Program evaluation in language education*. Hampshire, United Kingdom: Palgrave McMillan.
- Luo, M., & Dappen, L. (2004). Mixed-methods design for an objective-based evaluation of a magnet school assistance project. *Evaluation and Program Planning*, 28, 109-118.
- Murphrey,T., & Yaode,Q. (2007). A Coherent approach to faculty appraisal. In C. Coombe, M. Al-Hamly, P. Davidson, & S. Troudi (Eds.), *Evaluating teacher effectiveness in EFL/ESL contexts* (pp. 89-106). Ann Arbor, Michigan: University of Michigan Press.
- Navidnia, H. (2013). *English language teacher performance appraisal in Iranian high schools: Improving evaluation and feedback process* (Unpublished doctoral dissertation). Tarbiat Modares University, Tehran, Iran.
- Nezakat-Alhossaini , M., & Ketabi, S. (2013). Teacher training system and EFL classes in Iran. *Procedia of Language Studies Conference*, Turkey, 526-536.
- Ostovar-Namaghi, S.A. (2013). Language teachers' perceptions of evaluation criteria in Iran. *The Reading Matrix*, 13 (1), 45-60.
- Peterson, K.D. (2000). *Teacher evaluation: A comprehensive guide to new directions and practices*. Thousand Oaks, CA: Crown Press.
- Rea-Dickens, P. (2004). Understanding teachers as agents of assessment. *Language Testing*, 21(3), 249-258.
- Riazi, A. (2005). The Four language stages in history of Iran. In A, M.Y. Lin, & P.W. Martin (Eds.), *Decolonization, globalization: language in education policy and Practice* (PP. 98-115). Clevedon, England: Multilingual Matters.

- Sercu, L. (2006). The foreign language and intercultural competence teacher: The acquisition of a new professional identity. *Intercultural Education*, 17, 55-72.
- Stoyanova, S. (2007). Building a context-specific teacher evaluation system for an ESL Program. In C. Coombe, M. Al-Hamly, P. Davidson, & S. Troudi (Eds.), *Evaluating teacher effectiveness in EFL/ESL contexts* (pp.106-119). Ann Arbor, Michigan: University of Michigan Press.
- TESOL. (2003). TESOL / NCATE program standards: Standards for the accreditation of initial programs in P-12 ESL teacher education. Alexandria, VA.
- Thaine, C. (2004). The assessment of second language teaching. *ELT Journal*, 58 (4), 336-345.
- Weir, C., & Robert, J. (1994). *Program evaluation in ELT*. Oxford: Blackwell.
- Yarmohammadi, L. (2000). Reflections on the treatment and contextualization of pronunciation: Practices and language functions in the pre-university textbooks in Iran. *Journal of Teaching Languages*, 1(3), 1-21.